

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Loppuraportti

Kestävää kasvua ja työtä 2014 - 2020
Suomen rakennerahasto-ohjelma

Viranomaisen merkintöjä

Saapumispäivämäärä 30.4.2019	Diaarinumero EURA 2014/2152/09 02 01 01/2015/PPL
Käsittelijä Aki Lappalainen	Puhelinnumero 0405021851
Hankekoodi A70854	Tila Valmis

1 Hankkeen perustiedot

Hankkeen nimi Kalajoenseudun palveluliiketoiminnan kehittäminen	
Alkamispäivämäärä 16.2.2015	Päätymispäivämäärä 31.12.2018
Toimintalinja 1. Pk-yritystoiminnan kilpailukyky	
Erityistavoite 1.1. Uuden liiketoiminnan luominen	
Tukimuoto Alueellinen kehittämistuki: kehittämishanke	
Kustannusmalli Flat rate 24 %	

2 Tuensaajan perustiedot

Tuensaajan nimi Kalajoen kaupunki	
Y-tunnus 0185924-7	Hankkeen WWW-osoite http://www.kalajoki.fi
Yhteyshenkilön nimi Miia Himanka	
Yhteyshenkilön sähköpostiosoite miia.himanka@kalajoki.fi	Yhteyshenkilön puhelinnumero 044-4691 246

Muut tuensaajat (osatoteuttajat)

Tuensaajan nimi Kalajoen Hiekkasärkät Oy	Y-tunnus 0365397-1
---	-----------------------

3 Tiivistelmä

3.1 Hankkeen toiminnan ja tulosten tiivistelmä

Hankkeen tavoitteena oli kehittää Kalajoenseudun palveluliiketoimintaa matkailukeskuksessa ja kaupunkikeskustassa. Keskeisiä toimenpiteitä olivat toimintaympäristön luomiseen liittyvät selvitykset, suunnittelu ja konseptointi sekä yritysten ja muiden toimijoiden verkostoiminen palveluliiketoiminnan kehittämiseen ja investointeihin. Hankkeessa Kalajoen matkailukeskusta ja Kalajoen keskustan palvelukeskusta on tehty tunnetuksi sijoittajille, investoreille, operaattoreille ja rahoittajille sekä kaupan- ja matkailutoimialan vaikuttajille. Lisäksi on autettu sijainninhajauksessa niitä uusia tai toimintaansa uudistavia yrityksiä, jotka on tavoitettu Kalajoen liiketoimintamahdollisuuksien markkinoinnin tuloksena ja jotka ovat olleet kiinnostuneita sijoittumisesta Kalajoelle. Hankkeen tärkeä toimenpide oli yritysryhmien innovaatiotoiminnan käynnistäminen matkailupalveluiden konseptien kehittämiseen. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi vuosien 2016 - 2018 aikana on järjestetty useita työpajoja.

3.2 Hankkeen toiminnan ja tulosten englanninkielinen tiivistelmä

The main of the project was to develop Kalajoki regions service business at tourism resort and the city center. Key actions included surveys related to the creation of an operating environment, planning and conceptualization, and networking of companies and other actors for service business development and investment. In the project the Kalajoki tourist center and the service center of Kalajoki have been made known to, investors, operators and financiers, as well as the influencers of the trade and tourism industry. In addition, new or renewing companies that have been reached as a result of marketing the business opportunities of Kalajoki and have been interested in locating in Kalajoki have been helped with location management. The very important operation was start the development of the innovation activities of tourism business concepts. To realization this aim durin in years 2016 -2018 had been arranged several workshops.

4 Hankkeen tarve, toteutus ja tulokset

4.1 Miten hanke onnistui vastaamaan kehittämistarpeeseen ja kuinka hankkeen tavoitteet toteutuivat?

Hanke vastasi kehittämistarpeeseen erittäin hyvin. Hankkeen tavoitteet toteutuivat hyvin, sillä alueelle on syntynyt uusia yrityksiä ja yritykset ovat kehittäneet toimintaansa, laajentaneet asiakaskuntaansa ja uudet ja olemassa olevat yritykset luoneet uusia palveluliiketoiminnan palvelu- ja tuotekonsepteja. Huomattava osa yritysten kehittämistoimista arvioidaan toteutuvan hankkeen päättymisen jälkeen, koska ne ovat riippuvaisia useista eri toimintaympäristökijöistä mm. matkailukeskuksen infrahankkeiden ja kaavoituksen valmistumisesta. Hankkeen toimenpiteiden myötävaikutuksella Kalajoenseudulle on sijoittunut kokonaan uusia yrityksiä 7 kpl. Hankkeen toimenpiteiden vaikutuksesta Kalajoelle perustettiin pk-yritysten määrätelmää isompien yritysten uudet toimipisteet, jotka eivät näy indikaattoritiedoissa. Isompien yritysten toimipisteitä perustettiin kolme. Uusia työpaikkoja on syntynyt 43,5. Numeeriset tulokset käyvät tarkemmin ilmi seurantaraportilta.

4.2 Mitä välittömiä tuloksia hankkeella saatiin aikaan? Mitä vaikutuksia tuloksilla on?

1. Alueen yrittäjien ja potentiaalisten uusien toimijoiden verkostoiminen ja yritysyhmiöiden muodostaminen

Erilliskohteisiin liittyen uusien toimijoiden kartoitusta, aktiivointia ja verkottamista; esim. toimijaryhmiä ja työpajoja.

2. Elämystuotteiden ja palvelujen konseptien kehittäminen ja alueelle sijoittuminen + innovaatiotoiminta, työpajat, asiantuntijapalvelut, markkinointi, sijainninhaja

Erilliskohteisiin liittyvien konseptien kehittämistä ja innovointia yhteistyössä paikallisten matkailu- ja palvelualan toimijoiden, potentiaalisten toimijoiden sijoittumisenohjausta sekä investoreiden kontaktointia ja aktiivointia kehittämishankkeisiin. Kehittämiskohteiden markkinointitoimenpiteitä ja niiden tueksi mm. digimarkkinointisuunnitelma, Invest in -esite sekä verkkokaupamallin tarkastelu.

3. Erilliskohteet

3.1. Liikunnallinen elämyskeskus

- toimintakonsepti

3.2. Tapahtumahotelli

- toteutettavuusselvitys

3.3. Event Park

- Bike Park ja Forest Skating -toimintakonseptit

- harrasteilmailututkimus

3.4. Motor World

- konseptitarkastelu

3.5. Horse Village & liikuntapuisto

- toimijaverkoston yhteistyömalli ja sen testaus

3.6. Marina ja vierasvenesatama

- vierasvenesataman toimintakonseptit

- väyläselvitys

3.7. Kalajoen keskustan palvelukeskus:

Hankkeen aikana on valmisteltu, organisoitu ja suunniteltu Kalajoen keskustan palvelukeskuksen toimintoja sekä keskuksen sijoittuneiden toimijoiden yhteistyön muotoja. Innovatiivinen julkinen olohuone yhdistää julkiset ja yksityiset palvelut. Rakennushankkeen fyysisestä toteutuksesta ovat vastanneet rakennusalan yritys ja hanketta varten perustettu kiinteistöyhtiö, kehittämishankkeessa on toteutettu pelkästään toiminnallisuuteen liittyviä toimenpiteitä. Hanke on edistänyt uusien yritystoiminnan toimipaikkojen syntymistä. Hankkeen vaikutuksen myötä palvelukeskus on toteutunut fyysisesti ja siihen on sijoittunut kolme Kalajoelle kokonaan uutta yrityksen toimipistettä ja viisi toimintaa Kalajoella laajentavan yrityksen toimipistettä. Näiden lisäksi palvelukeskuksen on sijoittunut kirjasto- ja kulttuuritilat, toistaiseksi työllisyysvaroin ylläpidettävä kulttuurikahvila, taidenäyttelytilat sekä kulttuurisali konserttien, kokousten, seminaarien, elokuvien, näytelmien ja juhlien pitopaikaksi. Palveluympäristöön kuuluu myös musiikkiopiston harjoittelutilat. Palvelukeskuksen toteutuksen myötä uusia työpaikkoja keskuksen on syntynyt 25,5 htv, joista 22,45 htv yrityksiin.

3.8. Kalajoenseudun matkailualan kehittämisyksikkö

Kalajoen Hiekkasärkät Oy:n toiminnan suuntaaminen vastuulliseksi Kalajoenseudun matkailualan kehittämisyksiköksi ja asiantuntijaverkoston luominen (lisätietoja kohdassa 4.3).

4.3 Miten hakemuksen kohteena olevaa toimintaa jatketaan ja tuloksia sekä kokemuksia hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen?

Hankkeen aikana Kalajoen Hiekkasärkät Oy:n toimintaa on kehitetty matkailutoimialan vastuulliseksi kehittämisyksiköksi ja sen yhteistyömallia on hiottu eri sidosryhmien kanssa. Hankkeen päättymisen jälkeen Kalajoen Hiekkasärkät Oy vastaa Kalajoenseudun matkailutoimialan matkailutoimialan invest in -tyyppisistä tehtävistä. Tehdyt selvitykset toimivat matkailukeskuksen sijoittajamarkkinoinnin ja operaattorihakujen pohjana sekä olemassa olevien toimijoiden palveluliiketoimintojen kehittämisessä.

4.4 Toteutuiko hanke aiotulla maantieteellisellä alueella tai kuinka alue mahdollisesti muuttui? Saavutettiinko suunniteltu kohderyhmä vai tuliko siihen muutoksia? Oliko muita toteutukseen liittyviä muutoksia?

Hanke toteutui aiotulla maantieteellisellä alueella ja suunniteltu kohderyhmä saavutettiin. Toteutukseen liittyviä muutoksia ei havaittu.

5 Seurantatiedot

5.1 Päästiinkö toteutuksessa hakemuksessa esitettyihin (kohta 12) numeerisiin tavoitteisiin? Mistä mahdolliset erot johtuvat?

Pääosin tavoitteet toteutuivat. Osa liiketoimintatilaisuuksiin tarttuneista yrityksistä on isompia, kuin pk-yrityksen luokitus tarkoittaa, joten näiden uusien yritysten tietoja ei näy tuotosindikaattoreissa.

5.2 Miten asetetut numeeriset tavoitteet palvelivat hankkeen toteutusta? Mitkä indikaattorit olisivat tukeneet paremmin toteutusta? Mitä mahdollisia omia seurantatietoja tai indikaattoreita toteutuksessa hyödynnettiin?

Numeriset tavoitteet palvelivat hyvin, mutta käytännön merkitystä ei liene sillä, olivatko syntyneet työpaikat naisille vai miehille.

6 Hakijan osaaminen, hankkeen riskiarviointi ja ohjausryhmä**6.1 Miten hanke kartutti tuensaajan hanketyöosaamista ja hankkeen sisällön mukaista osaamista?**

Päähallinnoijan eli Kalajoen kaupungin kokemus hankkeista on huomattavan suuri ja tämä hanke vahvisti sitä osaamista edelleen. Hankkeen toteutuksen näkökulmasta oli hyvä, että osatoteuttajana toimi matkailun kehitysytio, jolla profiililla on luontevampi lähestyä kohderyhmiä, mm. sijoittajamarkkinoita. Osatoteuttaja Kalajoen Hiekkasärkät Oy:n osaaminen hankkeen sisällöllisissä asioissa karttui palveluliiketoiminnan kehittämistarkastelujen ja toimijakeskustelujen myötä.

6.2 Toteutuiko hankkeen aikana ennakoituja tai muita riskejä ja kuinka niihin reagoitiin?

Hankkeen aikana toteutui toimenpiteiden ajoittamiseen liittyviä riskejä ja niihin reagoitiin priorisoimalla ja sopeuttamalla toimenpiteitä siten, että hankkeen tavoitteet saavutettiin.

6.3 Miten ohjausryhmä tuki hankkeen toteutusta? Miten ohjausryhmä luonnehti hankkeen onnistumista?

Ohjausryhmä tuki hankkeen toteutusta aktiivisesti kokoontumalla ja väliraportointien pohjalta keskustelemalla projektihenkilöstön kanssa. Osa ohjausryhmän jäsenistä osallistui myös työpajoihin. Ohjausryhmän lausunnon mukaan hankkeessa on tehty hyvää työtä ja saatu merkittäviä toimenpiteitä aikaiseksi. Hanke on olennainen osa palveluliiketoiminnan kehittämisen vauhdittamista Kalajoen alueella. Hankkeen avulla on edistetty palvelu- ja matkailualan työpaikkojen kehittymistä. Hankkeen aikana toimivaksi malliksi on osoittautunut Kalajoen Hiekkasärkät Oy:n osaamisen hyödyntäminen hankkeen toteutuksessa.

6.4 Miten kohderyhmä koki hankkeen? Millaista palautetta kohderyhmältä on saatu?

Kohderyhmältä saadun suullisen palautteen ja suoritetun puhelinkyselyn perusteella hanke on koettu merkitykselliseksi ja tuloksettaaksi. Hankkeen toimenpiteillä palveluliiketoiminnan toimintaympäristön koetaan kehittyneen vastaamaan yritysten tulevaisuuden kasvutarpeita.

7 Horisontaaliset tavoitteet**7.1 Sukupuolten tasa-arvo**

	Kyllä	Ei	Perustelu
Hankkeessa tehtiin toimintaympäristön analyysi sukupuolinäkökulmasta	x		Palveluliiketoiminta on tyypillisesti nais-valtainen toimiala. Matkailun aluevaikutus-selvityksen mukaan Kalajoen matkailussa ja sen tukitoimialoilla kuten vähittäiskaupassa, virkistys- ja liikenne- aloilla henkilötyövuosia oli v. 2010 noin 406 HTV, joista suurin osa oli naisia. Kalajoen elin-keinostrategia tavoittelee naistyöpaikkojen kasvua, joita tämän hankkeen toteutuksella on saatu aikaan.
Sukupuolinäkökulma huomioitiin hankkeen toiminnassa (valtavirtaistaminen)	x		Hankkeessa pyrittiin tekemään sellaisia positiivisia toimenpiteitä, jotka johtivat toteutuessaan sukupuolten tasa-arvoon ja nais työ- paikkojen lisääntymiseen alueella sekä parempaan sukupuolinäkökulman huomioonottamiseen toteutusprojekteissa.
Hankkeen päätavoite oli sukupuolten tasa-arvon edistäminen		x	Projektin päätavoite oli suunnitelmien aikaan- saaminen, joita toimeenpanemalla syntyi merkittävä määrä työpaikkoja erityisesti naisille. Suunnitelmien avulla edistettiin nuorten ja naisten työllistymistä ja sukupuolten tasa-arvoa alueella.

7.2 Kestävä kehitys

Vaikutuksen kohde	Vaikutusaste		Perustelu
	Välitön vaikutus	Välillinen vaikutus	
Ekologinen kestävyys			
Luonnonvarojen käytön kestävyys	0	5	Toiminnot suunniteltiin keskitettävän rajattuihin toimitiloihin, joissa on nykyaikaiset puitteet kestäväälle toiminnalle ja siten välillisesti on edistetty luonnonvarojen kestäväää käyttöä.
Ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien vähentäminen	0	5	Toiminnot suunniteltiin keskitettävän rajattuihin toimitiloihin, joissa on nykyaikaiset puitteet kestäväälle toiminnalle ja siten välillisesti vähennetään ilmastonmuutoksen riskejä ja turhaa kulkemista paikasta toiseen.
Kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus	0	5	Toiminnot suunniteltiin keskitettävän rajattuihin toimitiloihin, joissa on nykyaikaiset puitteet kestäväälle

Vaikutuksen kohde	Vaikutusaste		Perustelu
	Välitön vaikutus	Väiillinen vaikutus	
			toiminnalle ja siten välillisesti edistetään luonnon monimuotoisuuden säilymistä sen sijaan että tapahtumat olisivat luonnossa.
Pinta- ja pohjavedet, maaperä sekä ilma (ja kasvihuonekaasut)	0	4	Toiminnot suunniteltiin keskitettävän rajattuihin toimitiloihin, joissa on nykyaikaiset puitteet kestäväälle toiminnalle ja siten välillisesti edistetään luonnon, pinta- ja pohjavesien sekä maaperän ja ilman puhtaana säilymistä.
Natura 2000 -ohjelman kohteet	0	0	Ei vaikutusta Natura-alueisiin.
Taloudellinen kestävyys			
Materiaalit ja jätteet	0	2	Kun toiminnot suunniteltiin keskitettävän rajattuihin toimitiloihin, joissa on nykyaikaiset puitteet kestäväälle toiminnalle niin siten välillisesti edistetään tulevan toiminnan materiaali-tehokkuutta ja jätehuoltoa
Uusiutuvien energialähteiden käyttö	0	2	Kun toiminnot suunniteltiin keskitettävän rajattuihin toimitiloihin, joissa on nykyaikaiset puitteet kestäväälle toiminnalle niin siten välillisesti edistetään tulevan toiminnan uusiutuvien energianlähteiden käyttöä.
Paikallisen elinkeinorakenteen kestävä kehittäminen	0	7	Hankkeessa suunnitellut investoinnit ja palvelukonseptit alueen palveluliiketoiminnan kehittämiseen edistävät sekä taloudellista, ekologista ja sosiaalista kestävyyttä.
Aineettomien tuotteiden ja palvelujen kehittäminen	0	7	Hankkeessa suunnitellut investoinnit ja palvelukonseptit alueen palveluliiketoiminnan kehittämiseen edistävät sekä taloudellista, ekologista ja sosiaalista kestävyyttä.
Liikkuminen ja logistiikka	0	7	Hankkeessa suunniteltavat investoinnit keskittävät toimintaa ja siten alueen liikkuminen ja logistiikka myös tehostuvat.
Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys sekä yhdenvertaisuus			
Hyvinvointi	0	7	Hankkeessa suunniteltu toiminta tulee parantamaan sekä paikallisten asukkaiden että matkailijoiden hyvinvointia ja palveluiden monipuolisuutta.
Tasa-arvon edistäminen	0	5	Hankkeessa suunniteltu toiminta tulee edistämään alueen sukupuolta ja ikäryhmien tasa-arvoa palvelujen saatavuudessa.
Yhteiskunnallinen ja kulttuurinen yhdenvertaisuus	0	3	Hankkeessa suunniteltu toiminta tulee edistämään alueen yhteiskunnallista ja kulttuurista yhdenvertaisuutta palvelujen saatavuudessa esim. verrattuna maakuntakeskuskaupunkiin.
Kulttuuriympäristö	0	3	Hankkeessa suunniteltavat toiminnot tulevat muodostumaan alueen kulttuuriympäristön keskeiseksi toiminnan keskuksiksi.
Ympäristöosaaminen	0	3	Hankkeen suunnittelutoiminnassa otettiin huomioon ympäristön erityisvaatimukset

8 Julkisuus, tiedottaminen ja yhteydet muihin hankkeisiin

8.1 Miten hanke näkyi julkisuudessa? Miten hankkeesta tiedotettiin?

Hanke näkyi julkisuudessa useissa mediajulkaisuissa, messuilla, eri tapahtumien verkostoitumisten yhteydessä sekä televisio-ohjelmassa:

- Hankkeessa laadittiin keväällä 2016 Invest in-esitys sekä Invest in-flyeri, josta kieliversioina suomi, englantia ja venäjä
- Kalajoella kuvattiin n.10 min. kestävä jakso Merimaili-ohjelmaan kesällä 2018. Ohjelma on tällä hetkellä ainoa Suomessa kuvattava veneilykohteita esittelevä televisio-ohjelma. Ohjelmaa näytetty JIM- kanavalla sekä maksullisilla kanavilla sekä Ruutu.fi-nettitelevisiossa
- Hanke osallistui Hevoset 2018-messuille Tampereella 7.-8.4.2018 ja Uiva 2018 -venemessuille Helsingissä 16.-19.8.2018
- Ajankohtaista kirjoitus "Kalajoen Marinan kehittäminen hyvässä vauhdissa" www.suomiveneilee.fi -sivustolla 30.7.2019
- Lehti-ilmoitus ja -kirjoitus Saaristoutiset-julkaisussa 4/18 kesällä 2018
- Hanketoimienpiteiden kohteena olevista kehittämisosa-alueista on julkaistu uutisia Keskipohjanmaassa 18.5.2018 (Toimistohotelli) ja 15.6.2018 (Marina) sekä Kalevassa 8.5.2018 (mm. Marina). Myös Kauppalehden artikkelissa 14.5.2018 on viitattu Marinan kehittämiseen.

Lisäksi hankkeesta tiedotettiin eri yhteyksissä toimijoiden ja kohderyhmän kanssa sekä tiedotteella ja jatkuvaluonteisesti Kalajoen kaupungin verkkosivuilla. Hankkeen tiedostusjulistite on ollut sijoitettuna näkyvällä paikalla Kalajoen kaupungin ilmoitustaululla sekä osatoteuttaja Kalajoen Hiekkasärkät Oy:n toimitiloissa.

8.2 Mihin hankkeisiin tai hankekokonaisuuksiin hanke toiminnallisesti tai muuten liittyi ja miten? (Merkitse myös hakemusnumerot tai hankekoodit)

Hankkeella on ollut rajapintaa Kalajoen matkailun toimintaympäristön kehittäminen 2015-2020 -hankkeeseen, jossa hallinnoijana on ollut Kalajoki Matkailuyhdistys ry. Matkailuyhdistyksen tehtävänä on jäsenyritystensä palvelukokonaisuuksien yhteismarkkinointi. Palveluliiketoiminnan hankkeella aluetta on tuotu tunnetuksi toimijoille sijoittumisenohjauksen ja mahdollisuuksien markkinoinnin näkökulmasta. Toimintaympäristön kehittämishanke on mahdollistanut toimijoille mm. uusien palvelujen tuotteistamista.

Hanke liittyy välillisesti hankkeisiin Kalajoen keskustan kauppakatuja liikenneympäristön kehittäminen (hankenro 300735) sekä Kalajokimatkailun kasvuohjelma 2020 ja terveellisen loma-asumisen edistäminen (EAKR-hanke kaudelta 2007-2013, hankenumero A32610). Molemmat näistä hankkeista ovat tukeneet kasvusykäystä ja siten osaltaan luoneet pohjaa palveluliiketoiminnan kehittämishankkeen toimenpiteille.

9 Aineiston säilytys

9.1 Missä hankkeen aineisto säilytetään tai arkistoidaan? Yhteyshenkilön yhteystiedot.

Hankkeen aineisto säilytetään Kalajoen kaupungintalon arkistossa, os. Kalajoentie 5, 85100 KALAJOKI.

10 Liitteet ja allekirjoitus

Liitteet

Tuensaaja vakuuttaa tässä loppuraportissa ja sen taustalomakkeissa antamansa tiedot oikeiksi.

Päiväys ja hakijaorganisaation sähköinen allekirjoitus

30.4.2019 Miia Mirva Marjaana Himanka
elinkeinojohtaja

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti

A70854 Kalajoenseudun palveluliiketoiminnan kehittäminen

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman toteuma

Kustannukset	Yhteensä €	Rahoitus	Yhteensä €	% nettokustannuksista
1. Palkkakustannukset	210 637,96	Kuntien rahoitus: ulkopuolinen rahoitus	3 520,60	,91
2. Ostopalvelut	124 957,42	Kuntien rahoitus: tuensaajan omarahoitus	74 955,90	19,41
3. Flat rate	50 553,14	Yksityinen rahoitus: tuensaajan omarahoitus	38 224,71	9,90
Kustannukset yhteensä	386 148,52	Yhteensä	115 628,11	29,94
Nettokustannukset yhteensä	386 148,52			
		Rahoitussuunnitelma yhteensä	117 000,00	
Kustannusarvio yhteensä	390 000,00			